

**ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: Рев-317/03
Бања Лука, 11.10.2005. године**

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија, Драгослава Лукића као предсједника вијећа, Петра Бајића, Биљане Томић, Стевана Савића и Дарка Осмића, као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца Б. млдб. М., сина М., из С. К., заступаног по мајци Б. Ж., а ову заступа С. П., адвокат из Н. Г., против туженог Ј. М., сина С. из С. К., кога заступа С. Ш., адвокат из Н. Г., ради поништења уговора о доживотном издржавању, одлучујући о ревизији тужиоца против пресуде Окружног суда у Б. Л., Гж-1134/01 од 14.05.2003. године, на сједници одражној 11.10.2005. године, донио је слиједећу

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Н. Г. П-124/98 од 29.09.2000. године одбијен је тужбени захтјев тужиоца којим је тражио да се поништи уговор о доживотном издржавању закључен 12.06.1997. године под бројем Р-53/97, између Ј. М., сина С. из С. К., као даваоца издржавања и пок. Б. Ж., сина М. из С. К., као примаоца издржавања, овјереног од судије првостепеног суда.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Б. Л. Гж-1134/01 од 14.05.2003. године жалба тужиоца је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Тужилац ревизијом побија другостепену пресуду због погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се обје нижестепене пресуде укину и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак.

Одговор на ревизију није поднесен, нити се Републички јавни тужилац изјаснио о поднесеној ревизији (чл. 390. ст. 3. Закона о парничном поступку – «Сл. лист СФРЈ», бр. 4/77 до 35/91, и «Сл. гласник РС» бр. 17/93 до 32/94, у даљем тексту: ЗПП).

Ревизија није основана.

У тужби тужилац захтјевом тражи да се поништи уговор о доживотном издржавању кога су 12.06.1997. године закључили, Б. Ж., као прималац издржавања, и тужени, као давалац издржавања, који је овјерен од судије првостепеног суда.

Наконведеног поступка првостепени суд је утврдио, да су Б. Ж. и тужени код првостепеног суда дана 12.06.1997. године под бројем Р-53/97, закључили уговор о доживотном издржавању, којим се тужени као давалац издржавања (у даљем тексту: давалац издржавања), обавезао да ће доживотно издржавати Б. Ж., као примаоца издржавања (у даљем тексту: примаоц издржавања) те за случај смрти сносити трошкове сахране и изградње надгробног споменика, а прималац издржавања се обавезао да ће након смрти даваоцу издржавања оставити у наслеђе све своје покретне и непокретне ствари, да је прималац издржавања у вријеме закључења предметног уговора био тешки плућни болесник и у стању пролазне душевне болести – алкохолизма али да му је свијест била очувана те да је могао расуђивати и да је био пословно способан за закључење предметног уговора као и да је након закључења уговора 24.08.1997. године умро од наведене болести.

Код оваквог стања ствари нижестепени судови налазе, да је прималац издржавања приликом закључења предметног уговора био пословно способан, те да нису били испуњени услови из одредби чл. 111. и 112. Закона о облигационим односима за поништење предметног уговора, јер да из налаза вјештака др. Б.Г., специјалисте неуропсихијатра произилази да је прималац издржавања у вријеме сачињавања предметног уговора био потпуно пословно способан и поред чињенице да је боловао од тешке плућне болести (ТБЦ), као и да је давалац издржавања имао сазнања о томе, па стога ово сазнање туженог као даваоца издржавања не значи да је уговор незаконит, неморалан или шпекулативан правни посао, јер на то не указује ни један од provedених доказа и судили тако што су тужбени захтјев као неоснован одбили.

Оваква одлука је правилна и законита.

Уговор о доживотном издржавању је према одредби чл. 120. Закона о наслеђивању («Сл. лист СР БиХ», бр. 7/80 и 15/80, у даљем тексту ЗН) који се има примјенити на овај случај на основу одредби из чл. 12. Уставног закона за спровођење Устава Р. С., строго формалан уговор за чију правну ваљаност је прописана поред писменог облика и овјера од судије.

Судија је, према одредби ст. 3. наведеног члана, дужан прочитати уговор и упозорити уговараче на посљедице уговора, па је очито да је циљ прописане форме спречавање евентуалне злоупотребе као и заштита права трећих лица.

У правоснажно окончаном поступку нижестепени судови су путем вјештачења од стране вјештака неуропсихијатра Б. др. Г., утврдили да је сада пок. Б. Ж., као прималац издржавања у вријеме састављања предметног уговора о доживотном издржавању од 12.06.1997. године боловао од своје 26 године од туберкулозе плућа, тешке, хроничне, инфективне плућне болести од које је умро 24.08.1997. године. Да је прималац издржавања био хронични алкохоличар од које је више пута лијечен, те да се није могло потврдити постојање психијатријске компликације алкохолизма као болести која компромитује интелектуалне и волунтаристичке способности, као и да је у вријеме сачињавања предметног уговора о доживотном издржавању код њега вјероватно постојала пролазна душевна болест – алкохолизам, али да је способност схватања значаја предмета овог правног посла (предметног уговора о доживотном издржавању) као и могућност управљања својим поступцима била очувана и да није постојала психолошка мотивација.

Према томе и овај Врховни суд налази, да се у конкретном случају нису стекли законски услови из чл. 111. и 112. Закона о облигационим односима («Сл. лист СФРЈ», бр. 29/78 до 57/89 и «Сл. гласник РС», бр. 17/93), због којих би предметни уговор био релативно ништав, јер прималац издржавања сад пок. Б. Ж. је био пословно способан и могао је тада слободно изразити вољу да закључи предметни уговор.

Стога не стоје наводи тужиоца да је било мане у вољи примаоца издржавања, а околност на које указује ревидент да је његово здравствено стање услјед алкохолисаности знатно погоршано што да је довело до ограничене пословне способности, нема значаја за правилност израженог становишта, и та околност како то нижестепени судови на основу налаза вјештака Б. др. Г. правилно закључују, не може да буде разлог за поништај предметног уговора о доживотном издржавању.

Остали наводи ревизије тужиоца нису од значаја за правилност и законитост побијане одлуке.

Нижестепене пресуде немају према томе недостатке на које се указује у ревизији, односно на које овај суд пази по службеној дужности.

Зато је ревизија одбијена као неоснована (чл. 393. ЗПП, у вези с чл. 456. ст. 1. Закона о парничном поступку - «Сл. гласник РС», бр. 58/03 до 74/05).

Предсједник вијећа
Драгослав Лукић

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарне
Братић Душанка